

ZVEREJNENIE VÝSLEDKOV SLOVENSKÝCH 15-ROČNÝCH ŽIAKOV V MEDZINÁRODNEJ ŠTÚDII OECD PISA 2018

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) zverejňujú 3. decembra 2019 výsledky, na Slovensku už v poradí šiesteho cyklu, medzinárodnej štúdie OECD PISA 2018.

Na reprezentatívnej vzorke 15-ročných žiakov na všetkých typoch škôl sa sledovala úroveň ich vedomostí a zručností z matematickej, čitateľskej a prírodovednej gramotnosti. **Hlavnou testovanou oblasťou** v tomto cykle bola **čitateľská gramotnosť**.

VÝZNAMNÉ ZISTENIA PISA 2018

V oblasti čitateľskej a prírodovednej gramotnosti zostal výkon slovenských žiakov, podobne ako v predchádzajúcom cykle PISA 2015, pod priemerom krajín OECD. V matematickej gramotnosti bolo zaznamenané štatisticky významné zlepšenie výsledkov slovenských žiakov v porovnaní s predchádzajúcim cyklom (2015). Výkon slovenských 15-ročných žiakov sa teda v matematickej gramotnosti v PISA 2018 dostal na úroveň priemeru krajín OECD.

Rovnako ako v predchádzajúcich cykloch, aj v PISA 2018 bol zaznamenaný **výrazný percentuálny podiel** slovenských 15-ročných žiakov v tzv. **rizikovej skupine** (teda žiakov s najnižšou úrovňou vedomostí). Vo všetkých troch sledovaných oblastiach je podiel žiakov v rizikovej skupine porovnateľný s predchádzajúcim cyklom štúdie PISA 2015. Percentuálny podiel žiakov, ktorí sa svojim výkonom zaradili do **top skupiny** zostal v oblasti čitateľskej a prírodovednej gramotnosti na úrovni porovnateľnej s rokom 2015. **V matematickej gramotnosti sa percentuálne zastúpenie žiakov s najlepším výkonom v porovnaní s rokom 2015 významne zvýšilo.**

VÝSLEDKY V ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Slovenská republika dosiahla v čitateľskej gramotnosti výkon na úrovni **458 bodov**, priemer krajín OECD bol 487 bodov. Tak ako vo všetkých predchádzajúcich cykloch, aj v PISA 2018 sa výkony **slovenských žiakov** v čitateľskej gramotnosti nachádzajú **pod priemerom zúčastnených krajín OECD**.

Výkon porovnateľný s výkonom Slovenska majú krajiny Čile, Grécko a Ukrajina. Z krajín OECD dosiahli významne nižšie priemerné výsledky v porovnaní so SR žiaci z Mexika a Kolumbie.

V porovnaní s rokom 2015 sa priemerný výkon našich žiakov v uvedenej oblasti **zvýšil o 5 bodov**, čo však **nie je štatisticky významný rozdiel**. Ak porovnáваме priemerný výkon našich žiakov s rokom 2009, kedy bola čitateľská gramotnosť poslednýkrát hlavnou sledovanou oblasťou, skóre našich 15-ročných žiakov zaznamenané v roku 2018 je významne nižšie o 19 bodov.

V rizikovej skupine sa v **PISA 2018** nachádza porovnateľné množstvo našich žiakov (**31,4 %**), ako bolo zaznamenané **v štúdií PISA realizovanej v roku 2015 (32,1 %)**. **Oproti roku 2009 však percentuálne zastúpenie žiakov v rizikovej skupine v PISA 2018 narástlo** (rozdiel predstavuje 9,1 percentuálneho bodu a je štatisticky významný). Títo žiaci nedisponujú ani najzákladnejšími čitateľskými zručnosťami, ktorých nadobudnutie je nevyhnutné pre ďalšie vzdelávanie.

Najviac žiakov, ktorí boli na základe svojho výsledku zaradení do rizikovej skupiny, navštevuje **nematuritné (učebné) odbory stredných odborných škôl (65,4 %) a základné školy (44,4 %)**.

Percentuálne zastúpenie žiakov v rizikovej skupine je vo všetkých typoch škôl porovnateľné s rokom 2015.

Percentuálny podiel žiakov v **top skupine** (v dvoch najvyšších vedomostných úrovniach) sa oproti cyklu PISA 2015 zvýšil z 3,5 % na 4,6 %, teda o 1,2 percentuálneho bodu, pričom tento rozdiel **nie je štatisticky významný**. Ak však výsledok Slovenska porovnáваме s priemerom OECD, môžeme skonštatovať, že percentuálny podiel našich žiakov v top skupine je významne nižší ako v priemere krajín OECD (o 4,1 percentuálneho bodu). Viac informácií je uvedených v [PRÍLOHE 1](#).

VÝSLEDKY V MATEMATICKEJ GRAMOTNOSTI

Slovenská republika dosiahla v matematickej gramotnosti výkon na úrovni **486 bodov**. Priemerný výkon krajín OECD bol 489 bodov. Výsledok SR v tejto oblasti je **na úrovni priemeru krajín OECD**.

Výkon porovnateľný s výkonom Slovenska dosiahli krajiny Portugalsko, Austrália, Rusko, Taliansko, Luxembursko, Španielsko, Litva, Maďarsko, Spojené štáty americké. Z krajín OECD dosiahlo významne nižší výkon ako SR šesť krajín – Izrael, Turecko, Grécko, Čile, Mexiko a Kolumbia.

V porovnaní s predchádzajúcim cyklom štúdie realizovanom v roku **2015** bolo v tejto oblasti v **PISA 2018** zaznamenané **významne vyššie priemerné skóre** slovenských žiakov, a to **až o 11 bodov**. Pre porovnanie je možné uviesť, že priemerné skóre, ktoré dosiahli slovenskí žiaci v tejto oblasti v roku 2018 **je porovnateľné s priemerným skóre** dosiahnutým v roku **2012**, keď bola matematická gramotnosť naposledy hlavnou sledovanou oblasťou.

V porovnaní s cyklami PISA v rokoch 2015 a aj 2012 sa percentuálny podiel žiakov, ktorí sa svojim výkonom zaradili do **rizikovej skupiny**, štatisticky významne nezmenil. V roku 2018 sa do rizikovej skupiny v matematickej gramotnosti zaradilo **25,1 %** slovenských žiakov, čo je porovnateľné s priemerom krajín OECD. Podiel žiakov v rizikovej skupine zostal pre všetky typy škôl porovnateľný s cyklom PISA 2015. Najvyšší percentuálny podiel žiakov v rizikovej skupine bol zaznamenaný u žiakov navštevujúcich **nematuritné odbory stredných odborných škôl (63,4 %)** a u žiakov **základných škôl (34,6 %)**.

Percentuálny podiel slovenských žiakov, ktorí sa dosiahnutým skóre v **PISA 2018** zaradili do **top skupiny**, v porovnaní s rokom 2015 **významne vzrástol**, pričom je porovnateľný s cyklom PISA 2012. Z hľadiska jednotlivých typov škôl je štatisticky významný nárast v top skupine pozorovateľný iba v 8-ročných gymnáziách, percentuálny podiel žiakov ostatných typov škôl v top skupine zostáva na úrovni porovnateľnej s rokom 2015. Viac informácií je uvedených v [PRÍLOHE 2](#).

VÝSLEDKY V PRÍRODOVEDNEJ GRAMOTNOSTI

Slovenská republika dosiahla výkon na úrovni **464 bodov**. Priemerný výkon krajín OECD bol 489 bodov. Výkon žiakov SR v prírodovednej gramotnosti sa nachádza **pod priemerom zúčastnených krajín OECD**.

Výkon porovnateľný s výkonom SR dosiahli Ukrajina, Taliansko, Turecko a Izrael. Z krajín OECD dosiahli významne nižší výkon ako SR štyri krajiny – Grécko, Čile, Mexiko a Kolumbia.

V prírodovednej gramotnosti dosiahli naši žiaci výsledok v priemere **o 3 body vyšší oproti výsledku dosiahnutému v roku 2015**, čo nepredstavuje významný rozdiel. V štúdiách PISA sú od roku 2006 výkony žiakov SR **v prírodovednej gramotnosti pod priemerom krajín OECD**.

V roku 2018 sa svojim výsledkom do **rizikovej skupiny** zaradilo **29,2 % slovenských žiakov**, čo je porovnateľné s percentuálnym podielom, ktorý bol zaznamenaný v roku 2015 (30,7 %). Podiel slovenských žiakov v rizikovej skupine je o 7,3 percentuálneho bodu vyšší ako v priemere krajín OECD. V porovnaní s rokom 2015 zostáva percentuálny podiel žiakov v rizikovej skupine aj v roku 2018 na rovnakej úrovni, čo je možné konštatovať aj pre jednotlivé typy škôl zaradených do merania

PISA. Najvýraznejší percentuálny podiel žiakov, ktorí sa svojím skóre zaradili do rizikovej skupiny, navštevuje **nematuritné odbory stredných odborných škôl (65,9 %)** a **základné školy (40,8 %)**.

Percentuálny podiel slovenských 15-ročných žiakov v **top skupine** je **porovnateľný s podielom** zaznamenaným **v roku 2015**. Rovnako aj podiel žiakov zaradených do top skupiny v jednotlivých typoch škôl zostáva aj v roku 2018 na úrovni porovnateľnej s rokom 2015. Viac informácií je uvedených v **PRÍLOHE 3**.

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O ŠTÚDII OECD PISA 2018

Štúdia PISA poskytuje údaje o vedomostiach a zručnostiach 15-ročných žiakov, škôl a krajín v oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti. Štúdia PISA sa uskutočňuje od roku 2000 v trojročných cykloch. Slovenská republika sa prvýkrát zúčastnila štúdie PISA v roku 2003, už ako členská krajina OECD. Hlavnou sledovanou oblasťou ostatného cyklu PISA 2018 bola čitateľská gramotnosť.

V cykle štúdie PISA uskutočneného v roku 2018 bola krajinám poskytnutá možnosť testovania aj ďalších oblastí, a to finančnej gramotnosti a globálnych kompetencií, do ktorých sa zapojilo aj Slovensko. Testovanie sa vo väčšine zúčastnených krajín, vrátane Slovenska, realizovalo výhradne elektronickou formou, teda žiaci vypracovávali dvojhodinový test na počítači. Po ukončení testu žiaci ešte vyplnili žiacky dotazník a riaditelia zapojených škôl vyplňali školský dotazník.

Do tohto cyklu štúdie sa zapojilo 79 krajín (37 krajín OECD a 42 tzv. partnerských krajín a regiónov). Celkovo bolo do testovania zapojených približne 600 000 žiakov sveta.

Hlavného merania štúdie PISA 2018, ktoré uskutočnil NÚCEM **16. - 27. apríla 2018**, sa zúčastnilo **385 škôl** (ZŠ, 4-ročné a 8-ročné gymnáziá, SOŠ). Celkovo bolo na Slovensku otestovaných **6 770** 15-ročných **žiacov**, z toho 3 423 dievčat a 3 347 chlapcov.

Viac informácií o štúdiu OECD PISA 2018, Národnú správu PISA 2018 Slovensko, podrobnejšie analýzy a trendy, infografiky PISA nájdete na webovom sídle NÚCEM:

<https://www.nucem.sk/sk/merania/medzinarodne-merania/pisa/cyklus/2018?componentId=775>